

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

•Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v kopalski ulici, I. Matiussi v ulici Formica, I. Hovašički v Korenski ulici št. 22; v Tratu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Toda trije prijatelji so kar okameneli pred strašnim prizorom, ki jim ga je bil odkril d'Agagnan, ko je odgrnil zagrinjalo, in ki so ga videli skozi to majhno odprtino.

(Dalje pride.)

kemu natančno znano v Št. Andrežu. Res je, da g. kurat ni hotel imeti molitev zvečer, rekoč, da je ves zmučen zaradi „onih dveh“ ter da se mora tudi prositi organista, kateri pa bi težko prišel. Resnica je ta. — Sedaj pa naj povemo tudi kaj o predpretekli nedelji. Ko je končal gosp. kurat indirektno političko pridigo, je začel pa direktno. Glasi se tako-le: „Sedaj pričnejo adventne maše, ali letos bodo brez orgljanja, ker ne more priti organist. Sicer pa petje je pristranska reč, ljudstvo le naj molí. Zaraditega bodo ljudje v Št. Andrežu hujskali in šuntali, toda hvala Bogu, jih je prav malo takih. Takih se moramo ogibati ter prezirati. — Cerkev je izdala v tekočem letu za cerkv. petje nad 200 gl., kakor za harmonium, najemščino sobe za pevске vaje, za luč in za povišanje plače organistu. Cerkevno oskrbnístvo je prosilo občino, naj prispeva za to. Toda čujte! Samo 25 gl. je bilo naproseno, ali ne, tega se mu ni dovolilo. Naprosilo je, naj se mu dovoli prostor v občinski hiši za pevске vaje cerkv. petja, ali tudi tega mu niso dovolili. In zdaj si zida ta prostor v farovžu za take vaje; tudi tukaj se je delalo vse mogoče zapreke od strani županstva, da bi se tega ne bilo postavilo. — Že celo leto delajo zdražbe in šuntajo po časopisih in tudi z besedami. Nič ne bo čudno, če nekega dne popuste pevci in organist vse skupaj; potem ne bo ne orgljanja ne petja v cerkvi. Potem bodo zdražbarji odgovorni za vse to in posledice tega.“

Dragi čitatelji, presodite sami, kakšna je ta pridiga! To je mir! Neki gospej, katera je bila prizadeta, je prišlo slabo v cerkvi; morala je iti v družbi drugih domov. Trepetala je kot šiba na vodi. Gospa je med najpobožnejšimi v Št. Andrežu, toda vkljub temu je rekla, da ne gre več v cerkev, če bo imela tam slišati še kaj takega. Tudi drugi so bili ogorčeni na g. kurata, ker tako draži mirno ljudstvo. Ljudstvo pa zna popolnoma soditi samostojno, da prižnica ni za hujskanje, temveč za besedo božjo. Bo že videl, kaj bo!

Trnovo pri Gorici, 5. decembra 1908. — Tukajšnje pevsko-bralno društvo je razvilo dne 2. t. m. svojo društveno zastavo, katero si je omislilo v proslavo 60-letnice vladanja Nj. Veličanstva. Zastava je kaj krasno delo „Virobnega spolka češkega“ v Pragi ter stane okroglo 600 kron. Omenjeni „spolek“ pripočamo najtopleje. — Na predvečer bil je mirozov z razsvetljavo, katerega se je udeležilo nad 200 oseb. Svirala je bodoča društvena godba. Vse hiše bile so močno razsvetljene. Oddalo se je tudi 24 strelav. Drugo jutro je bila budnica ob 7. uri proti Voglarjem, ker je bil mirozov na predvečer samo na Trnovem do Rijavcev ter nazaj. — Okoli 8 in pol ure začelo se je občinstvo zbirati pri šolskem poslopju, kjer so se oddajali trobojni znaki. Ob 8³⁰ uri razvila se je zastava; nastala je grobna tišina, dasi je bilo zbranega občinstva nad 400 oseb. Ob 9. uri začel se je spreved med pritkavanjem zvonov ter pokanjem topičev pomikati proti cerkvi: Spredej šolska mladina Trnovske in Voglarke šole

s šolskima zastavama, potem godba, za njo praporščak z novo zastavo, za zastavo društveni odbor in obč. starišinstvo, nadalje dekleta in žene, slednjič društveniki ter drugi mladenci in možje, vsega skupaj gotovo nad 500 oseb. Spreved oziroma udeležba bila bi gotovo še enkrat tolika, ako bi bil društven odbor pravočasno zvedel za razna dovoljenja, ki so se dala iz raznih neopravičenih ovir še le 30. novembra popoldne, ko je bilo vže prekasno objaviti slavnost po listih; zato so pa vsi udeleženci iz drugih občin izostali, ker niso nič vedeli. — Domačini pa smo bili vsi edini; le malo, malo njih je gledalo ta slavnostni spreved od zavisti in sovraštva prepoojenih pri strani. — V cerkvi je gosp. kurat Kodrič blagoslovil zastavo, na kar se je vršila cerkvena slovesnost. Po cerkveni slovesnosti je zasvirala godba cesarsko pesem. Potem smo se podali nazaj proti šolskemu poslopju, kjer je mnogobrojno občinstvo defiliralo pred novo zastavo, na kar se je ista shranila. — Šolska mladina zbrala se je na to v šolski sobi, kjer je imel g. učitelj Peršič slavnostni govor ter se je s 3-kratnim „slava“ Nj. Veličanstvu odpela cesarska pesem. — Temu je sledila slavnostna starišinstvena seja ter se je sprejela udnostna izjava na Nj. Veličanstvo s 3-kratnim „živio“. — Nato je zasvirala godba zopet cesarsko pesem ter razne druge slovanske narodne komade. — Koncert se je vršil cel popoldne do pozno v noč. — Društvo je odpotlo o tej priliki Nj. Veličanstvu brzojavno najiskrenejše čestitke ter udanostno izjavo.

Zares lepa je bila ta slavnost! Vse se vjema v tem, da kaj tako lepega ni bilo še na Trnovem, pa najbrže tudi ne bo nikdar več. — Za zastavo se je nabralo do sedaj 212 kron. Ker je še nad 300 kron neporavnanih, prosí se za prostovoljne prispevke. Imenik vrlih darovalk ter cenjenih darovalcev objavi se svoječasno. Končam z željo: Naj bi vzajemnost, ki je vladala ta dan med nami, ostala trajna v blagor in čast občini. Društvu pa kličem: „Živi, rasti in cveti!“ Na zdar!

Iz Št. Andreža. — Podpisano vodstvo si šteje v prijetno dolžnost, se najtopleje zahvaliti slavnemu starišinstvu v Št. Andrežu za obdarjenje šol. mladine dne 2. t. m. s kolači in knjigami „Naš Cesar“, slavnemu županstvu za pomoč pri pripravah za šol. veselico, g. Petru Lutmanu za prepustitev dvorane, predsedniku sl. veteranskega društva gosp. A. Jakobi za posojeni kip cesarja Franca Jožeta I., Bralnemu in pevskemu društvu in tamburašem za prijazno sodelovanje. — Šolsko vodstvo v Št. Andrežu. Voditelj: L. Furlani.

Iz Kojskega. — Dne 2. t. m. je imelo tukajšnje starišinstvo izredno slavnostno sejo v pr. slavo diamantnega jubileja 60 letnega vladarstva cesarja F. J. I., v kateri se je sprejela poklonstvena izjava do Njegovega Veličanstva cesarja in kralja F. J. I.

Nadalje izvršili so se še naslednji sklepi: 1. Protest proti nasilju po vojaških bajonetih na mirno slovensko kri dne 20. septembra v Ljubljani. — 2. Odstrani se v tej krajevni občini dvojezične napise in na-

pravi samo slovenske. — 3. se podari v spomin 60 letnega vladarstva cesarja F. J. I. in sicer 50 K dijaški kuhinji v Gorici in 50 K družbi sv. Cirila in Metoda. — 4. Naprosi se c. kr. poštno ravateljstvo v Trstu za oskrbo s samo slovenskim imenom — Kojsko — poštni pečat na pošti v Kojskem.

Omeniti je, da sijaj slavnosti je povikšala Kojsčanska godba prav izborno pod vodstvom gospoda Antona Marušiča. Upamo, da Kojsčanska godba v novem „godbenem društvu“ se povspne do svojega cilja in to nam jamči že spetova moč načelnika, gospoda Marušiča. Zato pa kličemo t mu društvu: rasti in cveti!

Iz krminskega okraja.

Kolesarsko društvo „Brda“ s sedežem na Dobrovem je imelo 15. novembra t. l. svoj ustanovni občni zbor. Društvo šteje sedaj 30 članov. Predsednikom je bil izvoljen g. Anton Juša; odbornikom gg. Jožef Vuga, Franc Pahor, Viljem Štiligoj, Anton Korsič, Peter Simoniti, Franc Batjel, Alojzij Vuga, Izidor Kožlin, Ernest Šavrin. Sklenilo se je nabaviti društvene znake ter društveno obleko, za katero se je obrniti do g. Andreja Mavriča, krojača v Kojskem.

Iz cerkljanskega okraja.

Na Bukovem. — Vse že štrajka, zakaj ne bi „mežnarji“, si je mislil cerkovnik na Bukovem in je ustavil svoje častito poslovanje. Najbolj „katoliški“ možje „mu“ namreč nočejo plačati, kar so dolžni in mu dolžujejo menda nekaterniki že tri leta bero. Župaik pa sam ne more maševati. Kadar se gre za bero, zataji klerikalec vero!

Iz kobariškega okraja.

Iz Sedla. — Minil je cesarjev jubilej. Mnogo obćine so, vkljub Najvišjej želji, praznovale predvečer tega praznika z raznimi nepotrebnostimi ter tako izdale precej denarja, med tem ko so druge v ta namen raje kaj darovale v dobrodnele namene. Med zadnjimi je bila tudi naša, ki je, upoštevajoč željo Njegovega Veličanstva, vsled sklepa starišinstva, darovala večjo svoto denarja raznim dobrodelnim zavodom.

Iz Kobarida. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za kobariški okraj ima redni letni občni zbor dne 17. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v posojilničnih prostorih. — K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Domače vesti.

V nedeljo na koncert „Pevškega in glasbenega društva!“

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Jos. Bitežnik 4 K 92 vin., nabranih pri gosp. Antonu Mozetiču v Solkanu. Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo na gostiji pri velezaslužnem gosp. županu Andreju Konjediču v Playeh ob šestdesetletnici vladanja presvitelega cesarja K 13-60. — Hvala!

Kadar nas veter k „Bajti“ nese, veseli greto mi domov, a dolžnosti ne pozabim, v družbi za Ciril in Metoda smo nabrali K 3-44. Tud Pepca, Milka in pa Zofi so darovale za družbo sveto in lepó, zato kličemo jim: čast in pa hvala!

O priliki slavnostnega obeda občinskega starišinstva v Medani dne 2. decembra 1908. nabralo se je za družbo sv. Cirila in Metoda znesek 25 K 50 vin., kateri znesek se je odposlal družbi v Ljubljano, da ga uporabi v prid slovenske šole v Krmini. Vsem darovalcem bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali slovenski učiteljski iz Kopra ob priliki jubileja K 17-10. Srčna hvala rodoljubni, nabudni mladini!

V proslavo 60 letnice se je nabralo v gostilni gosp. Adamiča v Škrbini dne 2. dec. 1908. kron 12-90 za družbo sv. Cirila in Metoda. Darovali so: gg. Adamič Peter K —40, Colja Josip K —40, Samokec Alojzij K —50, Anton Čotar K —30, Josip Makovec K —40, Fakin Florjan K —50, Čotar Josip št. 59 K —50, Josip Dugulin K 1—, Abram Leopold K 1—, Čotar Josip št. 68

K 1—, Adamič Ivan št. 80 K 1—, Ivan Cotič K —20, Cerčveni pevski zbor K 3-10. Med tistim zborom nabral še gosp. Alojzij Fakin K 1-30. — Gosp. Adamič Ivan, Rublj št. 7 K —80, g. Lavin Franc, kovač K —50 skupaj 12-90. — Denar se je poslalo na vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljano.

Darovi za „Dijaško kuhinjo“. — (Dalje). — Kavarna Central v Gorici je darovala 10 K. Anton Kuštrin, trgovec v Gorici 10 K. — Mirna se je poslalo po Ant. Mozetiču darilo 3 K. Darovali so namreč: Pet. Uršič, Iv. Faganeli in Ferd. Lipuš po 2 K, Jos. Pavletič Faganelli vd. Alojzija, Drufokva vd. Karolina po 3 K, Iv. Lokar, Fr. Sandrin in Jož. Menmolja po 5 K, Iv. Tomšič in Jož. Šinigoj 1 K. Iz pekarnice in sladčičarne Karola Drščika v Gorici je bila poslana velika vreča pšenične moke. — Na račun mesečnine je prišlo 37 K. — Neimenovana št. 1. je prispela za december 1-11 K, Neimenovana št. 6 je izročil 2 K, Jos. Medved trg. v Gorici 5 K, And. Leban in Simon Valtrič Gorice po 1 K. Sodno-pisarniško osobje Gorici zbrano pri omizju ob 60-letnici vladanja Nj. Veličanstva je darovalo K 10— Pristrčna hvala za mnogoštevilne jubilejne darove! Vsi tisti pa, kateri so zamudili sponniti se ob tej priliki „Dijaške kuhinje“, na svojo zamudo popravijo ob prvi priliki.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici. (Podružnica „Glasbene Matice v Ljubljani“) priredi v nedeljo 13. decembra 1908. svoj redni XIII. koncert v dvorani „Trgovskega doma“.

Vspored koncerta: 1. Stanko Pirnat „Pomlad in jesen“ (Stritar) moški zbor. 2. Stjepan Mokranjac: „Srbske narodne pesni s Kosova“, mešan zbor. 3. Josip Michl: „Nezakonska mati“ (Prešeren) sopran-solo s klavirjem. Poje gospodična Klementina Hrovatin. 4. Em. Chvála: a) „Hubičky“ b) „Záteky“ ženski zbor. 5. Josip Michl: „— da jo jím bím“. (Prešernova gazela št. 3) tenor-solo klavirjem. Poje gosp. Viktor Črnko. 6. Josip Michl: „Atila in ribič“. (Askerc) balada z moški zbor. 7. P. H. Sattner: „O nevihti“ (S. Gregorčič) mešan zbor. Zborovodja gosp. Jos. Michl.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnice se prodajajo v trgovini g. Gabrščka v „Trgovskem domu“ in na dne koncerta od 7. ure in pol naprej pri blagajni.

Cene sedežev: Foteli po 3 K 50 vin., I. razred parter ali galerija 2 K 50 vin., I. razred 2 K, III. razred 1 K 50 vin., stojale 80 vin., dijaki, vojaški-nečastniki in pevski slovenski pevski društvi 40 vin.

K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor

Simon Gregorčičeva „O nevihti“. — Ko se S. Gregorčič peljal nekega dne v Gorico, je na potu dohitela grozna nevihta s točo, ki je neusmiljeno ugonobila pri Prvačini polje in trtne nasade. Pod živim vtiskom velikega prirodnega pojava in pa groznega dejanja je napisal znano pesem „O nevihti“. Privrele so mu besede naravnost iz njegovega mehkega čustvovanja in bistrega pogleda prirodo. Zatorej je v kratkih, pa značilnih besedah narisal ogromni prizor ob nevihti in nebu in bolesta prizor, ki se tačas vršil revni kmečki hiši. V trdnem zaupanju prokmetovalec, naj bi mu nebo odvrnilo pretečo grozno nesrečo. Obupan omahne, ko mu n izprosa prirodna sila ne prizanese, ne uniči njemu ves plod skrbnega dela ter vrže z družino vred v glad in pomanjkanje. Vsa ta čustva je izrazil pesnik v resnični in ob enem umetniški obliki. Moč besed slavljenega pesnika pride čudovito v veljavo, ako se pesem pravilno deklamuje. Glasbeni pa razpolaga z mnogo obsežnejšimi sredstvi nego deklamator. V svesti si tega je dobri znani skladatelj, župnik P. H. Sattner priredil Gregorčičovo pesem za petje. V svoje umetniškem čutu je dobro spoznal, da ima velik zbor pevcev in pevk v sebi dovolj moči za efektno prednašanje ženjalne pesmi. res je skladba izborno pogodila čustva, jih je položil v pesem Gregorčič ter jih razlaga z vsemi sredstvi moderne pevске umetnosti. Veliki zbor Glasbene Matice v Ljubljani je prvi proizvedel Sattnerjevo skladbo na spominskem večeru, posvečenem Simonu Gregorčiču dne 19. jan. t. l. v veliki dvorani Narodnega doma. O skladbi je izjavil „Zvon“, da je izmed Sattnerjevih mešan zborov najboljši. Kajti v tej skladbi „je zaje skladatelj ob srečnem besedilu s krepko in vencijo slike velikih potez, v katerih mu zarajala kaj srečno učinkljivo muzikalna duša“.

(Dalje v prilogi.)

Srbske narodne pesmi s Kosova.

Osmi šopek.

Džanum, na sred selo šarena česma tečeše, ago, tečeše, of.
Džanum, na taj česma dve do tri mome sedjaju, ago, sedjaju, of.
Džanum, dajte mene ta mutaa voda, da pijem, ago, da prodjem, of.
Džanum, tebe ima ta bistra voda, da piješ, ago, da spiješ.

Što Morava mutno teče i krvava, žalosti moje.
Banjale se tri devojke, tužne jadne, žalosti moje.
Razgrana se grana jargovana, of, neka, neka, neka grana jargovana.
Pod njom sedi lepa Julijana, of, neka, neka, neka, lepa Julijana.
Komu vežeš svilenu maramu, of, neka, neka, neka, svilenu maramu.

Skoč kolo, da skočimo! koj može, da ne može, mi drugi da možemo.
Skoč kolo, da skočimo! vse do puta pravovita, vse do reke Oblanove.

Na sredi sela pisana voda (vodnjak) teče.
Ob tem vodnjaku dve do tri deve sedijo.
Dajte mi te motne vode, da pijem, da odidem.
Na, tu imaš te bistre vode, da piješ, da izpiješ.

Kaj Morava motno teče in krvava; oh, žalosti moje.
Kopale so se tri deve, tožne, žalostne; oh, žalosti moje.

Pognala je mladike veja španskega bezga (Flieger); oj, naj jih, naj jih, naj jih bezgova veja.
Pod njo sedi lepa Julijana; oj, naj, naj, naj, lepa Julijana.
Komu vežeš svilen robec; oj, le ga, le ga, le ga, svilen robec.

Skoči kolo, poskočimo! Kdor more, ali ne more, saj mi drugi moremo.
Skoči kolo, poskočimo! Vedno do puta pravega, vedno do reke Oblanove.

Opomba. V šopku so zbrani samo motivi in le odlomki pesmi, zato pa ni videti enotne misli. Misel bi bila vidna šele iz celih pesmi, ki pa imajo, kakor znano, v srbski narodni poeziji po par sto verzov. Besede: džanum, ago, more, neka, of itd. se ne dajo točno prevesti, ker so deloma medmeti in le zaokrožajo celoto pri petju in pri rajanju.

in odzvalo se je tudi srce, da je zalilo s čutom tematično zgrajeno delo. „Slovan“ pa jo pri tej priliki imenuje „ogromno skladbo, ki je iznova dokazala, da je župnik Sattner samerasel umetnik, ki bi moral v široki svet izza samostanskih zidov ter bi potem ustvarjal dela prve vrste“.

Sattnerjeva skladba stoji v sporedu koncerta, ki ga priredi naše pevsko in glasbeno društvo v Gorici prihodnje nedelje. Zatorej poskusimo slediti poglobljenim motivom skladbe in opozoriti na načine, kako je skladatelj izrazil čustva in besede pesnikove.

Skladba začne mlo proseče iz besedami: „Zanesi nam, zanesi Bog“ v molitvenem slogu, pa se kmalu izpremeni in — stopnjuje, ko se grozeče kopicijo temni oblaki nevihte. Režke disonance (alt in bas) značijo bojazen. Nastop basa pri pasaji „besede grom in blisk očesa“ slika oddaljeni grom. Spomin na „bič iz ledenih zrn zvit“ budijo glasovi ženskega zbora, iz njih se sliši žvižganje iz šviganje groznega biča. Polja in vinogradi slika jo v bujni rasti in osmospev ljubko sloka še v prirodnih slaj lepega solnčnega dneva, pravo idilo s kmetov. Ali kmalu se zagrne ta prijazna podoba ob plahem pogledu na mračno nebo. Zavijanje vetra, ki je posebno značilno v ženskih glasovih, splošni trepet, ki je zopet naznačen z markantno disonanco, povzroči še iskrenejšo prošnjo: „Zanesi nam, zanesi Bog“, ki se oglasi v drugič.

Jako lepa in v srce segajoča je molitev, ki jo na to prednaša moški zbor. Pobožno zaupanje v božjo vsega mogočnost je izraženo v njej prav prepričljivo. Ob sklepu molitve se pridružijo moškim glasovom še ženski in skupno zaprosijo še enkrat — sedaj tretjič — nujao, goreče in obupno: „Zanesi nam, zanesi“.

Zastoj! Nebo ne čuje prošnje, nevihta se razvija nadalje. Skladba je tu na vrhuncu. Vihar buči v vseh glasovih, bliski švigajo (alt in bas), grom pretresa nebo in zemljo, toča se usuje in neusmiljeno klesti (sopran in alt). Besede „končan je cvet in sad obran“ nam podajo sliko vsega neizmerne pustošenja in izzvene v prestrašeni, mozeg pretresajoči, skoro brezglasni (pianissimo) vsklik: „Gorje!“ v najnižjih legah glasov. V človeku zastane življenska moč vprito njegove onemoglosti nasproti ogromni prirodni sili!

Mirno, resignirano, skoro recitativno začne končni odstavek: „Ozre se kmet na

strte nade...“, a pri pogledu na „sinke, bčerke mlade“ vzplamti divja, nepopisna bol in skrb v njem. Vsi glasovi se strnejo v zadnji, sedaj pa obupni, grozoviti vsklik (fortissimo): Gorje!

Ako ima človeški glas izraziti toliko vrsto različnih čustev, ki se vrstijo od trdnega zaupanja preko neme resignacije do groznega obupa, in naj predložijo veselj ob pogledu na rajsko sliko prirode, ustvarjajoče v prid človeka, pa tudi grozo sovražnega pustošenja — tedaj je umevno, da je skladba izredno težavna. Težkoče povzročajo zlasti razni prehodi, nastopi glasov in njih prepletanje.

Le dobro izvežban zbor, izrednih vrtilin jo sme postaviti na svoj spored z upanjem, da se mu posreči.

Umril je na Sveti gori široko znani posestnik in krčmar gosp. Josip Makarovič. Blag mu bodi spomin, preostali naše sožalje!

Opozorjamo na besedilo „Srbskih narodnih pesmi“ ter dveh čeških v podlistkih, katere se bodo pele v nedeljo na koncertu P. in glasb. dr.

Današnja številka „Soča“ je bila zaplenjena radi novice: „O Bosno....“

Slovenski mecen g. Josip Gorup vitez Slavinski je daroval zopet 50.000 K za dijaške ustanove. Hvala mu!

Miklavžev večer, katerega je priredil „Sokol“ pri jelenu, je privabil toliko občinstva, da so bili polni vsi prostori; vse je bilo na tlačen. Svirala je vojaška godba, petje angeljev s spremljevanjem vojaške godbe je jako ugajalo, nastop Miklavžev je bil prav imponujoč, sledila je razdelitev daril, katerih so se neznansko veselili otroci; nč, Miklavž je prinesel tudi odraslim nepričakovana darila.

Gregorčič-Tuma. — Gledljivo soglasje vlada med voditeljema obeh ekstremnih strank v naši deželi. Gregorčič ponatiskuje v „Gorici“ doslovno vse, kar razliva Tuma v predale svojega tržaškega lista. Pa kako mu imponuje vse, kar Tuma blekne! — In šele zdaj pišari „Gorica“ o razkolu med Tumo in Gabrščekom, — ko je vendar dr. Tuma odločil v narodno-napredni stranki vse časti že l. 1902,

takoj potem, ko . . . ni bil več izvoljen v deželni odbor. Dr. Tuma je pridržal le deželnozborni mandat, kateri pa je izvrševal tako, da je grdo blamiral stranko (— glej: občinski red — novi volilni red — deželni šolski zalog! —) Tekom sedmih let si je nabral tistih — 100.000, katere je hotel imeti, da lahko postane . . . voditelj socialnih demokratov. To se je zgodilo — in zdaj pljuje v skledo, iz katere je jedel in še vedno zajema! Naravno, da mora udrihati po Gabrščku! — L. 1902. se je ločil Tuma od Gabrščka s prijaznim pismom. Toda mož je povedal, da je bilo vse njegovo javno nastopanje le — hinavščina, ker je bil vedno socialni demokrat; zato je bila tudi prijaznost do Gabrščka le — hinavščina, ki se je spreminjala v sovraštvo v tisti meri, kakor mu je rastle tistih „sto tisoč“ ter se je bližal javnemu prestopu v socialno demokracijo. Po l. 1902. Tuma in Gabršček nista nikdar več skupno nastopala v politiki ne javno ne v vodstvu stranke. — Zakaj je dr. T. kuhal jezo na Gab., to je slednji tudi povedal v svojih člankih, ki jih je moral napisati dr. Tumi v politički album. — In glejte, zdaj ta vodja mokrčev grozovito imponuje klerikalnemu vodji Gregorčiču! Dober tek! — Dr. Tuma pa ubira proti Gabrščku potrgane klerikalne strune! Nesramnosti in neslanosti, ki so že neštetokrat pogrete v klerikalnih listih, pogreva zdaj še dr. Tuma! Klerikalci so bili gotovi, da ubijejo Gabrščka najdalje v par letih, a vse laži, vse udrihanje niso nič izdale. Naravno: saj Gabrščekovo delo na Goriskem je odprta knjiga, neštete so njegove pridobitve za narod v celoti in za posamičnike. Zato je bil brezuspešen ves tisti ostudni boj klerikalcev proti Gabrščku! Ako hoče dr. T. vse zopet pogrevati, svobodno mu! Enako mu je svobodno, ako hoče zopet ponoviti, da je Gab. pred njim kvitiral. Kar je Gab. povedal v člankih, ki jih je podpisal, to stoji in ostane nepobito. — Dr. Tuma je bil na Goriskem že — obsojen, zdaj so izrekli nad njim smrtno obsodbo še tržaški Slovenci. Zato naj se le dobro počuti v objemu dr. Gregorčiča! Ni izključeno, da Tuma ne postane klerikalec, ako sodi ne bodo plesali tako, kakor ni hotel plesati Gabršček!

Novo sokolsko društvo se je ustanovilo v nedeljo v št. Andrežu pri Gorici. Pristopilo je k društvu takoj 76 udov. Starosta je brat Andrej Zavodlav, podstarosta pa brat Alojzij Brajnik. Društvo je poslalo v Prago brzojavko, ki se glasi: Najmlajše telovadno društvo „Sokol“ v št. Andrežu pri Gorici izraža bratom Čehom svoje simpatije v njihovi borbi za svoje pravice. — Pozdravljamo z velikim veseljem to novo sokolsko društvo, prepričani, da bo dobro vspevalo v čast in ponos št. Andreža ter slovenskega imena ob jezikovnih mejah.

Vedno stara pesem. — Gregorčič in njegovi kompanjoni so se bahali l. 1899, da Gabršček in „Soča“ bosta brcala največ dve leti, potem izgineta. Takó želó so zaupali v uspeh tistih lumparij, s katerimi so se bojevali proti nam. Ali „Soča“ je vitežki parirala vsak udarec, vsako laž pa je odbila tako, da se je ta maščevala na klerikalcih samih. — Ni je bilo prilike, da nismo zapri sape klerikalnim lažnjivcem. Ali tu so pokazali in še kažejo najvišjo stopnjo vstrajnosti v — nesramnosti. Ko smo jih natepli po lažnjivih ustih, tedaj... umolknejo za nekaj časa. Toliko poštenji niso se bili, da bi bili preklicali le jedno laž. Ko pa menijo, da se je vsa reč že malo pozabila, začnejo od začetka in hrabro mečejo okoli z lažmi, zavijanj in lumparijami, ki smo jih že nekajkrat po vrednosti zavrnili. Izjavljamo, da se ne spuščamo v polemike zopet in zopet o stvarih, ki smo jih že odpravili. Ako klerikalci ne znajo z boljšim blagom napolniti predalov svojih listov, tedaj naj premlevajo in pogrevajo stare reči, kolikor jih je volja, — „Sočini“ naročniki ne hrepené po takem čitvu.

Klerikalno divjaštvo. — Iz Kamenj na Vipavskem nam poročajo, da je 5. t. m. zvečer napadel župan Vinko Vodopivec, znan zagrozen klerikalec, v družbi s Francem Vodopivcem Dominika Vodopivca, ki je močno poškodovan ter ima zlomljeno kost ključnico med ramo in vratom. Zdravnik iz Ajdovšči ne je bil klican takoj ponoči k poškodovanemu Dominiku Vodopivcu. — Mislimo, da je vse to sodni oblasti že znano. Podrobneje bomo še poročali.

„Karsigau“. — Neinci v Gorici so ustanovili, kakor se čuje, za podružnice „Süd-

marke“ na Primorskem in Kranjskem „Karstgau“. Predsednik je neki profesor.

V Stari gori v Gorici je umrl pred par dnevi 19 letni Ivan Merljak. Ta fant je hodil v oželjansko občino ženit se. Tako je bil tudi koncem novembra v neki gostilni tam. Baje je bil precej prepirljiv in je prišlo do prerekanja tudi oni dan. Prišel je bil tje z bicikljem; ko ga p. ni našel, ko je odhajal, je prišlo do prerekanja in pretepa. Merljak je baje mahal z nožem okoli. Bil je ranjen in ranam je podlegel. V nedeljo so ga pokopali. Zaprtih je radi tega 6 mladeničev. — Kako se je vse vršilo, dožene preiskava.

Zmrnil je v Gorici za Ceconijevo vilo ob Solkanski cesti neki neznanec, star okoli 50 let, oblečen delavsko. Včeraj zjutraj sta ga našla dva delavca ob zidu slonečega; bil je bos. Skušala sta mu pomagati, izdihnili je še parkrat ter umrl. V žepu je imel 40 v zavite v rdečo ruto.

V deželni hiši vlada velika potrlost, ker ni bilo za jubilej nikakih odlikovanj. Pred časom se je mislilo za gotovo, da dobi Pajer baronstvo, pa še kdo drugi je upal, da vlovi kako odlikovanje. Ali nič ni bilo. Seveda ne. Redov za zločinsko obstrukcijo in za laži o užitini se ni; zato se ne more odlikovati visokih gospodov obstrukcionistov in užitinskih farbarjev. Za prelomljeno prisego se ne daje baronstva. — Da ni bilo v deželno hišo nobenega odlikovanja, s tem so obstrukcionisti obsojeni v najvišjega mesta!

Dr. Tuma — obsojen v Trstu. — Kako je bilo na velikem shodu v Trstu s socialno demokracijo in še posebe z dr. Tumo, smo že povedali. Iz govora dr. Rybářevega na naslov soc. demokracije in v prvi vrsti dr. Tume posnemamo še to le:

„Nekaj bi si dovolil pripomniti glede našega šolskega vprašanja. Povedal sem že, kako so se socialni demokratje vedli ob našem šolskem vprašanju. Ali naravnost ali pod prevezami: vedno so nastopali proti tej naši zahtevi. Znajo je morda že, da je bil posl. Pittoni pozvan, da bi šel radi naše šole z mano k ministru. Ali Pittoni ni hotel iti! (Hrupni klici: Čujte! Čujte!) Če je šel sam, mi ni znano. (Smeh.) Tako so socialisti podpirali naše korake! Škodovati so nam hoteli, ne pa koristiti! (Hrup.)

Ako imajo res tako moč in tak vpliv, kakor se vedno bahajo, bi bili lahko, lahko izposlovali uresničenje te naše pereče zahteve. Oni skrbijo le za-se, ne pa za nas Slovence. V resnici pa ne morejo niti za-se nič doseči, kamoli da bi za nas Slovence mogli kaj doseči! (Pritrjevanje.)

Tudi dr. Tuma je bil še nedavno temu drugačnih misli o moči in vplivu socialno-demokracijskih poslancev. Lani in letos — ko se je šlo za to, da se izposluje „glasbenemu in pevskemu društvu v Gorici“ državna podpora, se je dr. Tuma, kakor predsednik tega društva, obrnil do mene in ne morda do Pittonija in Pagninija. Ne da bi si hotel prisvajati kako zaslugo, ampak konstatujem le dejstvo, da sem rad ustregel njegovi želji. (Viharno vsklikanje: Čujte! Čujte!)

Do mene se je obrnil, da-si sem izvoljen le za tržaško okolico, da-si se mi je na shodu socialno-demokracije minole nedelje odrekalo — kakor poslanec okolice — pravico vmešavati se v stvari, ki se tičejo mesta tržaškega. Za to ne smem govoriti, pač pa me je dr. Tuma celo prosil, da govorim za — Gorico. (Veselost. Krik.)

Jaz bi danes ne govoril o tem, ker je to le malenkost in ker sem storil le svojo dolžnost, kajti vsakemu slovenskemu poslancu je v dolžnost, da pomaga, kjer treba koristiti naši skupni narodni stvari. (Frenetično odobravanje.) Ali, če nam danes dr. Tuma očita celo švindlarijo, sem moral to povedati in pripominjam, da morem vse dokazati z njegovimi lastnimi pismi. (Zborovalec Negode je napravil mej-klic, ki mu je sledilo splošno odobravanje.) Nočem govoriti o osebnih lastnostih dr. Tume, ker me vežejo prijateljski odnosi do njega. Ali če bo dr. Tuma govoril bolj jasno o naših „švindlarijah“, uverjen naj bo, da mu ne ostanemo dolžni.

Tako so torej zasluge socialnih demokratov za napredek tržaških Slovencev!

Socialisti nam očitajo tudi naš „Narodni dom“. Navadno nam očitajo, da smo buržoaziji, kapitalisti, ki povsodi gledamo le na svoj dobiček, da povsodi hočemo le izkoriščati, izrabljati, izmозgovati. Novopečeni socialist dr. Tuma pa nam očita sedaj, da naš „Narodni dom“ nič ne nese!! (Smeh.) Mi smo sezidali to hišo, ker je bila nujno potrebna. Temu dokaz so tudi — socialisti, ki so tudi že imeli tu svoje shode. (Klici: Tako je!) Dr. Tuma pa ob si ne razbija glave zavoljo naše posojilnice. Naj gradnji te hiše jo je vodila sicer ljubezer“ (Viharen aplavz), ali investiran denar se pošteno obrestuje, nosi toliko, kolikor mora dobiti ob pametnem gospodarstvu! (Odobravanje.) S tem naj se zadovolji dr. Tuma.

Še neko zaslugo pripisuje dr. Tuma socialni demokraciji. To namreč, da nas tržaški Italijani ne zmerjajo več s „ščavi“. S tem hvalisanjem je dr. Tuma dokazal le eno, namreč, da — živi v Gorici! (Veselost.) Še nas

Zálety.

E. Chvala.

Safientské děvče
co tě žádný něchce?
co tě žádný něchce?
Chalupu máš
po tatovi,
na dvoře kůň řehce.
Safientské děvče,
co tě žádný nichce?

A co vy se ptáte?
Holou hlavu máte,
starou babu doma k tomu,
proč mně nenecháte?
Chtěla li bych zlého,
mam ho od každého.
Zelení už věnec není
pro dědka starého.

Hubičky.

E. Chvala.

Ponejprv onehda na mezníčku
řekl jsem devčatku
o hubičku.
Dlouho se vrtěla,
dat mi ji nechťela,
a všecko sváděla
na matičku,
inu, ach, na matičku.

Podruhé onehda u rybníčka
ptám, jak sladka
je hubička.
Zkusití nechťela,
ještě se vrtěla,
a všecko sváděla
na tatička,
inu, ach, na tatička.

Potřetí onehda neptám se víc,
ber, kde je, povídám,
sic nemáš nic.
Což bych to nedověd?
Dostal jsem zrovna hned
hubiček jako med
víc než tisíc,
bože, ach, víc než tisíc.

Stranska pota.

Šmentano dekle,
ali te nikdo neče?
ali te nikdo neče?
Bajto imaš
po očetu,
na dvoru konj rezgeče.
Šmentano dekle,
ali te nikdo neče?

Kaj vi to vprašate?
Plešasto glavo imate,
k temu staro babo doma,
zakaj me ne pustite?
Če si hočem kaj slabega,
imam to lahko od vsakega.
Zeleni pa venec ni
za dedca starega.

Poljubi.

Najprej sem onkrat na mejniku
nagovoril devo
za poljub.
Dolgo se je vrtela
dat' mi ga ni hotela
in se le izgovarjala
na mater
in, oh, na mater.

Vdrugič sem onkrat pri ribniku
povedal, kako sladek
je poljub.
Poskusiti ni hotela,
še se je vrtela
in se le izgovarjala
na očeta,
in, oh, na očeta.

Vtretič onkrat ne vprašam več,
vzemi, kjer je, pravim
sicer nimaš nič.
Zakaj bi tako ne storil?
Dobil sem ravnokar
poljubov kakor med
več nego tisoč
oh, bože, več nego tisoč.

zmerjajo s ščavi, četudi ne v toliki meri kakor nekdanj. Tako ne ve dr. Tuma še nekaj drugega. Ko so se nedavno socialisti vračali z nekega izleta pri sv. Križu, so pred "Narodnim domom" kričali "ščavi" in žalili našo narod. ost. (Urnebesen krik.) Ali je tudi to zasloga slovenskih socialnih demokratov? (Ploskanje.) Na to naj nam odgovori dr. Tuma!

Danes nočem rabiti oistrejših izrazov, ker sem prepričan, da je dr. Tuma napravil socialni demokraciji najslabšo uslugo s tem, da je začel tako nastopati. Dr. Tuma ima na sebi to lastnost, da škoduje vsaki stranki, h kateri je pristopil.

Najprej je bil z Gregorčičem. Potem je ustanovil na Goriškem slovensko liberalno stranko. Ali tudi tu mu ni bilo dolgo obstanke. Začel je spletakariti proti njej. In jaz sem uverjen, da ni daleč dan, ko zapusti tudi socialno demokracijo, kakor je zatajil svoje lastno dete na Goriškem. Že kažejo razna znamenja na to. Lani je izdal posebno brošuro, v kateri je kričal proti nagodbi z Ogrsko, opisovaje jo kakor največje zlo. Klical je, da je v dolžnost vsakomur, da se bori proti nagodbi. In kdo je navel dr. Tuma k tej brošuri? Brošura socialnega demokrata dr. Rennerja. Dr. Tuma je izdal ono brošuro, da se prikupi socialnim demokratom. A kaj se je zgodilo? Vsi socialisti so glasovali za nagodbo! (Senzacija.) Tako vidimo, da je dr. Tuma že ob prvem svojem nastopu na socialno demokracijo pozorišču prišel v nasprotje s — socialno demokracijo! (Veselo.)

Tako bo še večkrat in on zapusti zopet stranko ali dobrovoljno ali nedej revolucijo. On je stranka za-se. On je vsikdar — aristokrat. Njega ženira hoditi v stiki z delavcem. To je pokazal povodom slavnosti društva "Kolo". Dr. Tuma se čuti domačega le v svoji lastni družbi. Pokazal je tudi sedaj, da mrzi siromake — delavce. V "Del. listu" pozivlja inteligenco na boj in noče imeti posla z mazači. S tem meni slovenske novinarje. A kaj so ti naši novinarji? Veliki reveži in trpini so, ki morajo za skromno plačilo mučiti se dan in noč. In takim siromakom očita dr. Tuma njih skromno plačilo. V plačilo jim daje le naslov — mazači. (Silent hup.) Kaj takega zmoro le tak socialni demokrat, kakoršen je dr. Tuma! (Frenetičen aplavz. Razni vskliki.)

Zamenjan klobuk. — Na vojaški jubilejni slavnosti v ponedeljek zvečer v Centralu v Gorici je bil zamenjen polu-cilinder, v katerem je utisnjena tverka Medved, na notranjem traku sta črki F. L. Kgor je zamenjal klobuk, je naprošen naznaniti to našemu upravnistvu, da izve lastnika zamenjanega klobuka; gospod, kateremu je bil zamenjan klobuk, je moral oditi s starim polu-cilindrom.

Ideal namizne vode je vsled svojega izbornega ukusa in redilnih snovi že nad 100 let povsod priljubljena in priznana Rogaška voda iz Tempel-jevega vreca, — ter zasluži vsled svoje protikatarične in prebavo pospešujoče moči, posebno v tem času — splošno pozornost.

Listnica. — Radi obilega gradiva smo morali več dopisov odložiti. Pridejo deloma v "Prim.", deloma v "Sočo".

Važno. — Opozorjamo na današnji oglas tverke Samuel Heckscher senr. v Hamburgu.

"Ben Hur", roman iz Kristusovih časov, spisal angleški general Wallace, — je izšel v drugem docela novem prevodu, kateri je oskrbel znan slovenski pisatelj. — Knjiga je izšla v priljubljeni obliki, kakor "Trije mušketirji" ali "Ana Karenina". Prodaja se pa le v dobro platno vezana po 4.50 K, s poštnino K 4.80. Naročila sprejema "Goriška tiskarna" A. Gabršček.

"Kažipot" po Goriškem se letos razširi najbrže tudi na Trst, kakor je že bilo pred leti. — Ta knjiga je povsod v rabi ter je postala že neizogibna potreba za najrazličnejše potrebe.

Oglase sprejemamo do 15. decembra. "Kažipot" dobé brezplačno vsi naročniki "Soče".

Zveza narodnih društev.

Kmeto-izobraževalno društvo "Potok" v Jamljah je imelo v nedeljo dne 6. t. m. svoj ustanovni občni zbor, kojega se je udeležil kot odposlanec "Zveze narodnih društev" Damir Feigel. Na pojasnilo o pomenu samoizobrazbe v društvih je sledila volitev odbora. Izvoljeni so: Anton Soban, predsednik; Alojzij Boneta, podpredsednik; Anton Petelin, tajnik; Anton Pahor, blagajnik; Ciril Marušič, Janez Pahor, Anton Soban, odborniki; Jožef Pahor in Štefan Soban, preglednika. Na občnem zboru se je sklenilo naročiti si sledeče liste: "Soča", "Edinost", "Naš glas", "Primorski gospodar" in "Primorski list". V društvo se je upisalo že lepo število za stvar zelo unetih članov. Svojemu najmlajšemu društvu želimo kar največ uspeha pri njegovem delovanju za povzdigo izobrazbe v Jamljah!

Predavanje v Opatjem selu priredilo je preteklo nedeljo tamošnje društvo "Kras". Predaval je dr. Dinko Puc "o ciljih slovenskega naroda". Govornik je v skoro poldrugo uro trajajočem govoru poljudno označil naše cilje v narodnem in gospodarskem oziru. Poslušalcev je bilo izredno veliko, dokaj nad 100, ki so z velikim zanimanjem poslušali izvajanja. Koncem govora zahvalil se je predsednik društva g. Anton Marušič predavatelju, na kar so vsi prisotni zapeli našo himno "Hej Slovani".

Na Koritnici pri Grahovem se je v nedeljo, dne 29. pr. m., ustanovila narodna čitalnica. Pristopilo je takoj 40 zavednih mož in mladeničev. V odbor so bili izvoljeni soglasno sledeči gg.: Predsednikom Franc Kokošar, podpredsednikom Ivan Ortar, tajnikom nadučitelj Josip Prijatelj, blagajnikom Ivan Brovč in odbornikom Ivan Šorli, Andrej Močnik in Franc Šorli. Namestniki so: Josip Brovč, Franz Florijančič in Ivan Štenkler. Pregledovalca računov: Jernej Brovč in Peter Brovč. — Društvena soba je v hiši Ivana Brovča na Koritnici št. 129. — Društvo je naročilo sledeče časnike: "Slovenski Narod", "Soča", "Primorica", "Naš Glas", "Primorski list", "Kmetovalec", "Domače ognjišče". "Edinost" pošilja brezplačno g. Joško Cvek, c. kr. finančni uradnik v Trstu. Pristopilo je društvo "Slovenski Matici" in družbi sv. Mohorja.

Možje in mladeniči, vstrajajte krepko na začrtani poti prosvete, da se tudi v naših gori vzdrži narod iz spanja.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Volitev predstojništva delavske zavarovalnice proti nezgodam za Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu. — Predstojništvo te zavarovalnice je še zmeraj v pretežno italijanskih rokah.

Kriva temu je, poleg neprimernih pravil, naša slovanska neorganizovanost.

Volitev se vrši vsako drugo leto; vsakokrat tri od šestih kategorij, v katere so razdeljeni zavarovani obrati. — Vsaka kategorija voli po jednega zastopnika podjetnikov in jednega zastopnika delavcev, ter obema po jednega namestnika.

Letos volijo te-le kategorije; 1. železnice, podjetništva za prevažanje in skladišče blaga, natovorišča; 2. rudarstvo in plavšarstvo, kovinarstvo, stroji, orodje itd.; 6. papir, usnje, lesene snovi in rezljanje, kmetijski in gozdarski obrati, mlini.

Volitev bo dne 16. decembra t. l. Za to volitev se je izmej tržaških Slovanov sestavil poseben akcijski odbor, kateremu načeljuje g. dr. Edvard Slavik advokat v Trstu.

Glasovnice so vse razposlane vsem podjetnikom (delodajalcem) za njih in za delavce. Kdor še ni prejel glasovnic naj se takoj oglasi za nje.

Kdor je prejel glasovnice, naj jih pravilno podpiše, oziroma da pravilno podpisati od delavcev: delavska glasovnica mora nositi podpis poverjenika delavcev in podpis samega podjetnika.

Pripominjamo, da se kandidatje določijo sporazumno med primorskimi, kranjskimi in dalmatinskimi zastopniki.

Glasovnice naj se določijo pravilno podpisane Trgovsko-obrtnemu društvu ali pa našemu uredništvu.

Politični pregled.

V poslanski zbornici je opravičeval včeraj ministerski predsednik Bienenrth razglas nagle sodbe nad Prago, potem pa je govoril o laškem vseučiliškem vprašanju, rekel, da je zahteva Lahov opravičena in da vlada predloži prihodnji mesec zakonski načrt o ustanovitvi laške juridične fakultete. Posl. Hribar je vprašal: Kaj pa je s slovensko juridično fakulteto? Bienenrth je molčal na to, povedal pa, da se je želje Lahov priznalo tudi od nemške strani!

Za slovensko obrtno šolo v Trstu je stavil poslanec dr. Rybář v poslanski zbornici predlog, v katerem pozivlja vlado, naj ukrene takoj predpriprave za ustanovitev slov. državne obrtne šole v Trstu.

V ruski dumi je izjavil Izvolskij, da ruska vlada ne prizna aneksije Bosne in Hercegovine. Za obče priznanje aneksije pa je potreben soglasen sklep vseh signatarnih sil. Torej se spor reši najbrže z orožjem.

Zaplemba orožja v Bosni. — Kakor poroča "Pesti Hirlap", je bosanska vlada izdala ukaz, da mora prebivalstvo brez odloga izročiti oblastvenim organom sploh vse orožje, katero ima, pod pretnjo strogih kaznij.

Razne vesti.

Oberdankova mati. — Pred par dnevi je umrla v Trstu stara 73 let mati onega Viljema Oberdanka, ki je dne 20. dec. 1882. končal svoje življenje na vislicah, ker je hotel z bombo ubiti našega cesarja v Trstu. Oberdank je bil prijet in vojaška sodnija ga je obsodila na smrt. Od takrat vsi irredentovci častijo Oberdanka kot narodnega mučenika. Pri pogrebu Oberdankove matere so nosili člani društva "La giovane Trieste" vence z laškimi trakovi in napisom: I giovani Triestini alla madre di Oberdank. Bili so aretirani pri pogrebu in venec odstranjen. Oberdankova mati je Slovenka iz Šempasa pri Gorici, Viljem je bil njen nezakonski sin, v Trstu irredentistično vzgojen. Mati se je sramovala sinovega čina.

Velika Trubarjeva slavnost se bo vršila v soboto dne 12. decembra 1908. točno ob 8. in pol uri zvečer v veliki dvorani "Narodnega doma" v Trstu. Priredila jo "Učiteljsko društvo za Trst in okolico" in akademično fer. društvo "Balkan".

Prebivalstvo sveta. — Prebivalstva na cellem svetu je 1 milijarda in 450 milijonov, ki je porazdeljeno tako: v Aziji 800 milijonov, v Evropi 320, v Afriki 210, v Ameriki 110, v Avstraliji 10. Od teh jih nosi obleko le 500 milijonov, 250 milijonov jih je sploh brez obleke, 700 milijonov je deloma pokritih, 500 milijonov je biva v hišah, 700 milijonov v luknjah in jamah, 250 kar pod milim nebom.

Podporno društvo za slovenske velikašole na Dunaju je za mesec december razdelilo čez tisoč (1000) kron med revne slovenske akademike, ki so v zadnjih časih mnogo trpeli, ker je bila "mensa academica" zaprta. — Odbor.

Pred tržaško poroto je bil oproščen bivši sodni oficijal Nagrizi, ki je bil obtožen uradnega poneverjenja.

Poraba tobaka v Avstriji. — Letos se je prodalo v Avstriji 25.037 kg tobaka za njuhanje, 508.952 kg za kajenje, cigaret 1.446.065.356 in smodk 417.261.464.

Slovenska Turkinja? — Iz Aleksandrije poročajo, da je neka 24 letna Slovenka po-

stala Turkinja. V Aleksandrijo je prišla leta 1902. Odkod je doma?

Potopila se je baje torpedovka avstr. ogr. mornarice "Huszar"; zadela je na pešine ob dalmatinski obali.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na dež. II (in celo v mestu) aliče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Gospodična zmožna slov., nemšč. in ital. išče službe kot blagajničarka ali v kaki pisarni. Naslov pove naše upravnistvo.

Išče se

mlad mož, zmožen popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi — za mesto v nemški pokrajini. Oni, ki so zmožni tudi hrvaščine ali italijanščine imajo prednost.

Ponudbe pisane v nemškem jeziku, je nasloviti na naše upravnistvo pod šifro: "Trgovska moč".

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete, bengalične ognje, rimske sveče, kolesa itd. itd.

Posebnost: papirnati topiči

Nadalje priporoča: jubilejne transparente v velikosti cm 120 x 200 s podobo cesarjevo in v velikosti cm 100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik Gorica, tekalšče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni "Dogana" tik sodnijske palače.

Varstvena znamka: "Sidro"

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlazenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko "sidro" ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA

k "zlatemu levu" v Pragi

Elisabethgasse Slov. 5 nova.

Dnevno razpošiljanje.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodec trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ovo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Boletine olajšujoče in okrepljujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlazenju vsake vrste. Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I. Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti, A. Gironcoli.

Phonola

je nek aparat, ki se ga pristavi h glasovirju, da zamore vsak — tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo — igrati kakoršenkoli komad prav izvrstno.

Dotični aparat je na ogled in tamkaj daje tudi potrebna pojasnila zastopnik in zalagatelj

Rajmund Kren

Gorica, Via Teatro.

klobučar

v Gorici, Gospuska ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic
za društva.Posebnost: **čepice za gg. kolesarje.**Velika izber raznovrstnih klobukov.
Cene zmerne blago prve vrste.Poprava in komisijska
zaloga dvokoles in št.
valnih strojev pri**BATJELU**

Gorica

Via Duomo 3-4.

Prodaja tudi na mesečne
obroke.

Novi ceniki franko.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni
z ognjem.**Na prodaj je gostilna**s posestvom na Slov. Koroškem
pri farni cerkvi, poleg žel. po-
staje ter premogokopa. Dve
postaji oddaljena od Celovca.
— Hiša je enonadstropna, no-
vozidana, s hladno, obširno
kletjo, jako pripravna za več-
jega vinogradnika ali vinskega
trgovca. — Kupci naj se bla-
govolijo obrniti na Fr. Kamenikarja
v Ljubljani, Soteska 4.Varuštvo podpisanega zavoda je sklenilo znižati merilo
za eskompt zastavnih pisem, katero je tačas znašalo po 94%
za posojila pod zneskom 20.000 K in po 93% za posojila nad
20.000 K, na 91% za vsa posojila brez razlike.K tej naredbi je varuštvo dalo povod trajno nazadovanje
zaznamovanja rentnih papirjev.

V GORICI, 5. decembra 1908.

Ravnateljstvo deželnega hipoteknega kreditnega zavoda
poknežene grofovine Goriske-Gradišanske.**Dva žagarja**

trezna in zanesljiva, iščem za Gorenjsko.

Ponudbe s spričevali in
zahtevo plače je pošiljati na
J. Urbančič
Turn-Tupalce pri Kranju.**Andrej Fajt**

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Glus. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.Za veliko noč priporoča goriske
pince, potlice itd.**Šivilje pozor!**Vse potrebščine za napravo
modnih oblek, okraski, svila,
baržun, pliš in podlage vseh vrst
kupite od sedaj naprej po iz-
jemno nizki ceni

v Trgovskem Domu

Pregrad & Černetič
Gorica.**Anton Potatzky v Gorici.**

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBU IN DEBELU.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drugega
blaga ter tkanin, preja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljare.

Svatinjice. — Rožni venci. — Mašne
knjižice.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi.

Znižane cene!

Vsakdo,

Znižane cene!

ki pride v Gorico nakupovat si razne potrebščine za zimo,
naj si v **lastno korist** ogleda poprej blago pri solidni domači trdki**J. Zornik v Gosposki ulici št. 11.**Tu dobi posebno veliko zalogo zimskih pletenin, Jaegersrajc, rokavic,
nogavic, golenic, volnenih rut, volnenih in svilnenih šerp, kožuhovnih boa, gorkih
podoblek vsake velikosti.Najlepša zaloga bordur za obleke, svile, žamete, pliša in volne in vseh
potrebščin za šivilje. Pasove, moderce, dežnike, predpasnike, galoše.

Belo in barvano perilo za gospode, kravate, itd.

Dence, cvečice in pajčolane za neveste.

Usnjate torbice, toaletna mila, dišave, glavnike itd.

Gorke Himalaya čevlje za dom vsake velikosti, priporočljive posebno proti
trganju v nogah.Znižane cene! **En teden znatno znižane cene.** Znižane cene!**Ant. Breščak-u**

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo

izbero pohištva vseh slogov za

vsak stan, priprostega in naj-

finejšega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
podobe na šipe in platno, ogledala,
zima in platno.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora.
Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob
za tujce od K 1-20 višje. Velik vrt z verandō. Stekleni salon s te-
raso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe.
Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi
in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko
pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna
in točna.**Grand Elektro Bioskop**

Piazza Ginnastica - Corso Gius. Verdi - Via della Ginnastica.

Internacionalno gledališče živečih,
govorečih, pojočih in igrajočih
podob.

9. Senzacionalni vsposed:

Cesarski manevri 1908. na Ogrskem. (Jako lepi pos-
netki iz vojaškega življenja v 40 krasnih oddel-
kih). — Čarobni gumb. (Humoristične slike). —
Ples s pajčolanom. (Kolorirane slike). — Pomlad
je tu! (Smešne slike). — Iz ljubezni do bčere.
(Dramatski 'grokaz iz življenja v 20 podobah).
— Kaj povedo čevlji. (Komična povest v mno-
gih oddelkih). — Zaljubljeno pismo. (Komične
slike).

Predstave:

ob delavnikih 3 velike predstave ob 5., 7. in 8. uri
zvečer. Ob nedeljah in praznikih prva predstava ob 10.
zj. in pop. ob 2, 3, 4, 5, 6, 7. in 8. uri zv. Ob sredah in
sobotah ob 5. uri predstava s posebnim programom za
otroke in dijake, kjer plača vsak otrok le 20 vin. v
kateremkoli prostoru.

Usaka predstava traja čez 1 uro!

Vsako sredo in nedeljo popolnoma nov vsposed.

Peter Cotic
čevljarski mojster

GORICA, Raštelj 32 (v lastni hiši).

PODRUŽNICA

v Gosposki ulici št. 1. nasproti „Monta“.
Sprejema vsakovrstna naročila po meri
in poprave. Naročila z dežele se raz-
pošiljajo po pošti.

Velika zaloga vsakovrstnih izgotovljenih čevljev.

Edino zastopstvo najboljšega
čistila (krema) za čevlje in
usnje v prid družbe sv. Cirila
in Metoda.Pazite na znamko in zahtevajte iz-
ključno le take škatle, ki nosijo grb sv. Ci-
rila in Metoda. Vsi drugi izdelki niso pravi.

CENE ZMERNE

Pozor! Pozor!
Najnovije plošče za gramofone
po 5 kron.
Jumbo orkester - Ljubljana.

- Št. 58. — Naprej, koračnica
Triglav, " "
" 59. — Sokolska
Zrinski, " "
" 60. — Belgijska
Hubertus, " "
" 61. — Banovič,
Rokovnjači, " "
" 62. — Pozdrav iz Ljubljane, koračnica
Slovenska koračnica I.
" 63. — " " II.
" 64. — Pozdrav z Gorenjskega, I. valček
" " II. "
" 65. — Humoriistična polka
Pozdrav iz daljave
" 66. — Slovanska četvorka št. 1, 2, 3
" " 4, 5, 6
" 67. — Slovenski dom I.
" " II.
" 68. — Narodne pesmi I.
" " II.
" 69. — Fantazija iz opere Amazonke I.
" " II.
" 70. — Dvospev iz opere Zrinski
Finale " "
" 71. — Domovina, pesem
Ksenija, Intermezzo
" 72. — Penso
Podoknica

Pesmi.

Poje J. Povhe, spevakomik slov. gledališča v Ljubljani.

- Št. 73. — Mornar sem čil in mlad iz operete
"Geisha"
Kápi, pesem iz operete "Geisha"
" 74. — Tam iz Španje, iz operete "Cigan
baron"
Izbršimo to!
" 75. — O te ženske, iz operete "Nečak"
Ljubljanski postrešek, iz op. "Nečak"
" 76. — Imel sem ljube tri
Oj zlata vinska kaplja ti
" 77. — En starček je živel (Deseti brat)
Jos. Povhe
Svinčeni vojak, dvospev iz operete
"Mamsell Nitouche" Danilova
Povhe
" 78. — Sezidal sem si vinski bram,
Podoknica, iz op. "Peharski
plemiči"
" 79. — Pevčeva prošnja
Povsod me poznajo
" 80. — Ukazi!
Kam?
" 81. — Prišla bo spomlad, Ko pridem
jaz k tebi po noč
Po gorah je ivje, Če si jezna
" 82. — Škrjanček poje žvrgoli, Na klopi
sva sedela
Labko noč, Rožmarin
" 83. — Mladi vojaši
Ženski zbor, iz op. "Ama-
zonke"
" 84. — Srečni Japan, iz operete
"Geisha"
Po jezera
" 85. — Martin Krpan
Rokovnjači, Mozol, Rajtguzen (Verovšek)
" 86. — Legjonari, Boštjan Jež A. Verovšek
Barbka Jež Danilova
" 87. — Obloški Tonček (Rokovnjači)
Protestni shod proti podra-
ženju piva
" 88. — Deseti brat, Dolef
Gostilniška scena

Vse zgorajnavedene plošče se dobi v knjigarni
A. Gabršček v „Trgovskem Domu“.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga
imate, omislite si najnovjšo marko
"Original-Viktoria" in najboljšega
izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se
prepričala da ostane "Original" le
najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še
po 15-letni
uporabi brezšumno.

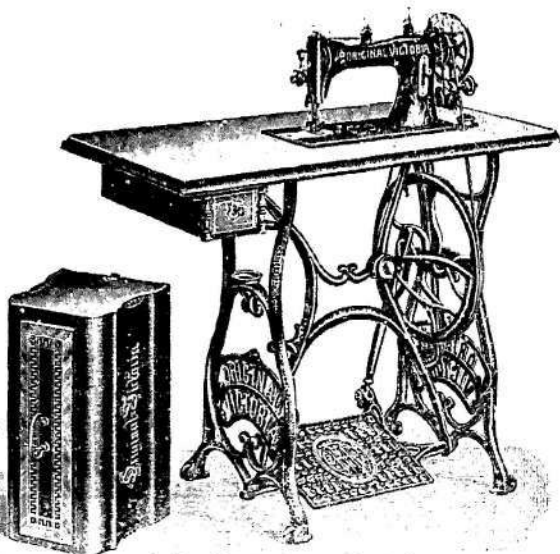
Original-Viktoria stroji so nepre-
kosljivi
za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpri-
pravnejši
za umetno vezenje (rekamiranje).
Tvrda stavi na razpolago strankam
učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najbo-
ljši izde-
lek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.
Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat
si pred nakupom "Original-Viktoria
stroje.

Edina zaloga "Original-Viktoria"
strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles-
"puh", orožja, municije in vseh lovskih
priprav pri trdkit

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Plazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

CHRISTOFLE & Co Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj,
namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone
gospodinjstvo itd.

C. kr.

dvorni založniki **Christofle & Co. Dunaj** I. Operaring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupeih. — Kot jamstvo
svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907.
se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z
enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojil-
nica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na var-
ščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku
99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila:
1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš:
112.328-—

**Slovenci, kupujte užigalice v korist
družbi sv. Cirila in Metoda!**

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej
le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: **Caprasole - Koza s solncem.** Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!

Največji dobitnik
Mark 600.000

Naznanilo
sreče.

Za dobitke garan-
tira država

Prvo žrebanje 17. decembra

Vabilo k udeležbi

dobitnih šans

pri denarni loteriji, za katero garantira država

Hamburg in pri kateri je

9 milijonov 841.476 Mark dobitkov.

Glavni dobitki te prekoristne denarne loterije
so sledeči: Največji dobitnik je v srečnem slučaju
600.000 Mark.

1 premija à 300.000 Mk.	1 dobitnik à 40.000 Mk.
1 » » 200.000 »	1 » » 30.000 »
1 » » 100.000 »	1 » » 20.000 »
1 » » 50.000 »	1 » » 15.000 »
1 » » 45.000 »	1 » » 10.000 »
1 » » 40.000 »	46 » » 5.000 »
1 » » 35.000 »	101 » » 3.000 »
1 » » 30.000 »	163 » » 2.000 »
1 dobitnik » 100.000 »	539 » » 1.000 »
1 » » 60.000 »	693 » » 800 »
1 » » 50.000 »	181 » » 200 »

V celotnem obsegu loterije, katere je 7 razredov
razvrstena 100.000 srečk s 48.405 dobitki v 8
premijskih, tako da mora približno polovica vseh
srečk z gotovostjo zadeti.

Največji dobitnik 1. razreda znaša v srečnem
slučaju 50.000 Mark ter se zviša v 2. razredu na
55.000 Mark, v 3. razredu na 60.000 M., v 4. na
65.000 M., v 5. na 70.000 M., v 6. na 80.000 M.
in v 7. na 600.000 M.

Srečkanje je postavno določeno

na dan 17. decembra.

Cene srečkam 1. razreda so sledeče:
cela orig. srečka M. 6.— ali K 7.—
pol " " 3.— " 3-50
četrti " " 1-50 " 1-75

Vloge za ostale razrede, kakor tudi natančno
določilo dobitkov je razvidno iz uradnih z državnim
grbom opremljenih srečkovnih listin, katere razpo-
šiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Vsak vdeležec loterije dobi takoj po dovr-
šenem srečkanju uradno listino, ne da bi jo moral
še-le zahtevati.

**Izplačevanje in dopošiljanje dobitkov
se oskrbi strogo tajno.**

Naročila sprejemam proti povzetju ali pa
proti naprej plačilu.

Oglasiti se je torej v svrhu naročil predsto-
ječega srečkanja takoj, ali pa vsaj do

17. decembra.

zaupno na naslov:

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft v HAMBURGU.

Anton Kuštrin

trgovec z jedilnim blagom
v Gorici, Gosposka ulica št. 25.

priporoča slav. občinstvu v mestu in
na deželi svojo trgovino jedilnega in
kolonijalnega blaga na debelo in drobno.
Vse blago je prve vrste, cene nizke,
postrežba točna in solidna. Blago se
pošilja po pošti in železnici, v mestu
pa na dom ako želé gg. odjemalci.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

